

Головним результатом комп'ютеризації освітньої діяльності вищих навчальних закладів має стати розробка і впровадження зручної інформаційної освітньої системи з якою студенти зможуть працювати самостійно в зручний для себе час. Ця система має стати інформаційною системою корпоративного типу, відображати структуру університету і функціонувати на основі Інтернет-технологій і баз даних [3].

Сьогодні провідні університети застосовують для організації навчального процесу електронний ресурс – модульне середовище. Основною метою впровадження інформаційної системи є підвищення якості освітніх послуг в університеті на базі створення електронного освітнього середовища та удосконалення системи управління вищим навчальним закладом. При цьому вирішуються такі завдання [2]:

- розширення доступу студентів усіх форм навчання до навчальної інформації;
- розробка єдиної інформаційної бази підтримки навчальної, навчально-методичної та наукової діяльності вищого навчального закладу;
- впровадження нових форм і методів управління навчальним процесом у вищому навчальному закладі на основі сучасних інформаційних технологій;
- скорочення часу, необхідного для засвоєння інформації, що потрібна для отримання необхідних знань з навчальної дисципліни;
- заміна друкованих видань на електронні з метою зменшення витрат на розповсюдження навчальних матеріалів та іншої інформації;
- підвищення ефективності роботи викладачів та студентів завдяки оперативному доступу до інформаційної бази вищого навчального закладу;
- введення єдиних стандартів для кожної навчальної дисципліни;
- досягнення максимального дидактичного ефекту навчального процесу на базі комплексного використання окремих засобів інформаційних та телекомунікаційних технологій на різних видах занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні) та під час різних видів діяльності студента (інформаційно-пошукової, експериментально-дослідницької, самостійної роботи тощо);
- забезпечення захисту, керованості і доступності навчально-методичних матеріалів всім зацікавленим користувачам;
- швидка та об'єктивна оцінка рівня засвоєного матеріалу через електронне тестування.

Важливим також є те, що зазначена технологія дозволяє не тільки покращити ефективність опанування матеріалу для студентів денної та заочної форм навчання, а й зробити можливим отримати якісну освіту через дистанційну форму навчання. Досвід проведення педагогічного експерименту з дистанційної освіти свідчить про перспективність такої технології навчання, особливо для категорій населення з особливими потребами, які раніше у зв'язку з різними обмеженнями не могли отримати вищу освіту.

Перелік посилань:

1. Костоєрич С. Інформаційне освітнє середовище університету та його формування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/106/19624-informacijne-osvitnye-seredovishhe-universitetu-ta-jogoformuvannya.html>

2. Косіюк М. М. Досвід використання автоматизованої інформаційної системи в управлінні навчальним процесом університету [Електронний ресурс] / Косіюк М. М., Мазарчук А. Ю., Більовський К. Е. // Інформаційні технології і засоби навчання, 2011. – № 3 (23) . – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>

3. Мазур М. П. Розвиток дистанційного навчання в Україні як складової інформатизації сучасного суспільства [Текст] / М. Мазур // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах : наук.-метод. журнал. – 2007. – № 1. – С. 71-75.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Т.М. Самсонова

*Відокремлений структурний підрозділ Національного авіаційного університету
Слов'янський коледж Національного авіаційного університету*

Процес навчання ґрунтується на самостійній роботі студентів. Уся педагогічна і методична майстерність полягає в створенні оптимальних умов для самостійної роботи. Це особливо актуально для економічних знань, оскільки вони мають стати складовою життєвої практики людини.

Організація навчального процесу, у формі кредитно-модульної системи підготовки фахівців, дає можливість стверджувати, що вчорашній учень, а сьогоднішній студент недостатньо підготовлений школою до самостійної роботи. Тому, ця проблема є надзвичайно актуальною.

Організація самостійної роботи, з економічної теорії, потребує чіткого узгодження з цілями навчання, виховання і самоосвіти.

Самостійна діяльність передбачає керівництво викладачем навчально-виховним процесом, пізнанням студента, а саме: пояснення викладачем мотиву, мети діяльності студента, складання плану, розробка структури дослідження, формування навідних запитань, коригування, виправлення, уточнення тощо.

У методичній літературі, найчастіше, використовується поняття «самостійна робота», сутність якого полягає в організації, в чітко визначений час.

На практиці, сукупність різних видів самостійної роботи студентів зводиться до самостійної діяльності. Проте, самостійна діяльність студентів не вичерпується тільки виконанням завдань. Вона охоплює, практично, весь навчальний процес і здійснюється при різноманітному співвідношенні репродуктивної, і пошукової діяльності студентів. Тільки, в одних випадках переважає репродуктивна діяльність, а в інших – пошукова. При цьому, процес відтворення і пошуку – єдиний.

Структура і зміст курсу економічної теорії сприяють самостійній творчій діяльності студентів на заняттях, і поза ними. Викладач проводить, на заняттях, самостійні роботи різного дидактичного призначення: перевірні, підготовчі, навчальні. Викладач повинен формувати, у студентів, навички систематичного поповнення своїх знань та вмінь для розв'язань проблем професійної спрямованості. Самостійна робота сприяє розвитку творчих здібностей, формує, у студентів, інтерес до пізнавальної діяльності, є одним з могутніх резервів удосконалення системи вищої освіти. Тому, частка самостійної роботи, в навчальному процесі, останнім часом, збільшується. У зв'язку з посиленням ролі самостійної роботи, у навчально-пізнавальному процесі, актуальною стала проблема раціональної організації самостійної роботи з урахуванням готовності до неї студентів. Вчені й педагоги-практики завжди приділяли багато уваги вивченню різних аспектів, пов'язаних із самостійною роботою.

У наукових роботах В.К. Буряка, В.В. Луценко, І.Ф. Прокопенко [1, 3, 4] та інших, досліджувались сутність поняття самостійної роботи, принципи її організації, розглядалися різні класифікації, вивчалися методи, форми, засоби проведення самостійної роботи, розроблялись методики планування, організації та контролю самостійної роботи.

Від організації самостійної роботи, багато в чому, залежать результати навчання студентів та їх майбутня практична діяльність.

Розгляд системи пізнавальних завдань буде неповним, якщо окремо не зупинитись на проблемі сутності поняття «творче завдання» та прийомах його застосування. Різноманітність інтерпретацій «творчого завдання» в наукових дослідженнях та його центральне місце у психології мислення потребує уточнення його змісту. Специфічним, для творчих завдань, є неможливість розв'язання їх простим перебором різних варіантів.

Завдання стає творчим за умови, якщо «воно має логічний зв'язок із раніше засвоєними поняттями та уявленнями і з тими, які підлягають засвоєнню в певній навчальній ситуації, містять пізнавальні труднощі і видимі межі відомого та невідомого, викликає незадоволеність тим запасом знань та умінь, які є» [4].

Підводячи підсумок аналізу досліджень, у сучасній педагогічній літературі, організації самостійної навчальної роботи студентів, можна зробити висновки:

- самостійна робота є організованою викладачем, активною діяльністю студента, направленою на виконання поставленої дидактичної мети, але здійснюється без посередньої участі викладача;
- самостійна робота студентів вимагає від викладача ретельного її планування;
- створення умов ефективної організації навчальної роботи студентів припускає, перш за все, ґрунтовне науково-методичне її забезпечення.

Перелік посилань:

1. Буряк В. К. Керування самостійною роботою студентів / В. К. Буряк // Вища школа. – 2001. – № 4-5. – С. 48-52.
2. Вальчук Т. Л. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни економічна теорія / Т. Л. Вальчук, С. П. Коверник. – К. : ДУІКТ, 2007. – 182 с.
3. Луценко В. В. Організація самостійної роботи студентів в умовах особистісно-орієнтованого навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук. : (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти) / Луценко Вікторія Вікторівна. – Х. : Харк. держ. пед. ун-т. ім. Г. С. Сковороди. – 2002. – 24 с.
4. Прокопенко І. Ф. Педагогічні технології : навч. посіб. / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенко. – Х. : Колегіум, 2006. – 224 с.